

VriendenLoterij en Het Concertgebouw

Het concert dat u vandaag bezoekt, is onderdeel van de VriendenLoterij ZomerConcerten; een divers programma, van klassiek tot pop en jazz, in een zomerse en informele sfeer.

Deelnemers van de VriendenLoterij krijgen met hun VIP-KAART 50% korting op concertkaarten voor alle VriendenLoterij ZomerConcerten.

Het Concertgebouw en de VriendenLoterij wensen u een geweldig ZomerConcert!

© EverlastCreative

npoklassiek.nl

Dat voel je

VRIENDENLOTERIJ ZOMERCONCERTEN

Maandag 6 juli 2026

Grote Zaal 20.00 uur

Radio Filharmonisch Orkest
Groot Omroepkoor (instudering: Ines Kaun)
Risto Joost, dirigent
Sofia Fomina, sopraan
Raoul Steffani, bariton

Johannes Brahms 1833-1897

Ein deutsches Requiem, op. 45 (1865-68)

Selig sind, die da Leid tragen

Denn alles Fleisch, es ist wie Gras

Herr, lehre doch mich

Wie lieblich sind deine Wohnungen, Herr Zebaoth

Ihr habt nun Traurigkeit

Denn wir haben hier keine bleibende Statt

Selig sind die Toten, die in dem Herrn sterben

Er is geen pauze.

**AVR^o
TRO^s**

Dit concert wordt opgenomen
voor rechtstreekse uitzending in
het *Avondconcert* op NPO Klassiek.

ZomerConcerten.nl

Toelichting

Wie lieblich sind deine Wohnungen. Heel veel mooier wordt het niet in een van de grootste koorwerken uit de romantiek. Dit koordeel uit Johannes Brahms' *Ein deutsches Requiem* is sereen en helder van karakter, een moment van rust binnen de grotere boog van het stuk.

Brahms werkte aan zijn *Requiem* tussen 1865 en 1868. Hij week daarbij bewust af van de traditionele Latijnse dodenmis, en koos zelf teksten uit de Lutherbijbel in het Duits. Het 'deutsches' in de titel verwijst naar de gebruikte taal, en heeft geen nationalistische betekenis. Die keuze bepaalt direct de toon van het werk: niet het gebed voor de doden staat centraal, maar de troost voor de levenden. *Ein deutsches Requiem* is daardoor minder een liturgisch ritueel en meer een menselijke reflectie op verlies, rouw en hoop. Dat maakt het *Requiem* toegankelijk voor een breed publiek, los van welke religieuze context ook.

Brahms' moeder, Christiane Brahms, overleed in februari 1865. Brahms was erg aan haar gehecht en haar dood trof hem diep. In de periode daarna werkte hij intensief aan zijn *Requiem*. Bronnen melden haar overlijden als een belangrijke emotionele katalysator voor de 31-jarige componist. Maar door te kiezen voor universele thema's als vergankelijkheid, troost en hoop ontstijgt Brahms zijn persoonlijke rouw en neigt zijn werk vooral naar een bredere meditatie over sterfelijkheid.

Troost en licht

Ein deutsches Requiem, dit machtige opus, bestaat uit zeven delen en kent een zorgvuldig opgebouwde structuur. De luisteraar maakt een ware muzikale reis. De eerste

delen zijn ingetogen en meditatief van karakter, met teksten die de vergankelijkheid van het leven en het verdriet van de achterblijvenden verwoorden. Het koor vormt daarbij de kern van de expressie, terwijl het orkest een rijke, maar ondersteunende rol vervult.

Gaandeweg verandert de sfeer. In latere delen komt steeds meer troost en licht naar voren. Brahms bouwt deze ontwikkeling niet op via dramatische contrasten, maar via geleidelijke veranderingen in harmonie, textuur en klankkleur. De muziek blijft op die manier vloeiend met de tekst verbonden.

Evenwicht

Wat het *Requiem* bijzonder maakt, is de balans tussen grootsheid en intimiteit. Brahms bereikt dat evenwicht door bewust af te zien van een apocalyptische weergave van het dies irae. Het laatste oordeel is voor hem geen dag der wrake, maar een overgang naar eeuwige troost. Zo kan hij na het openingsdeel, 'zalig zijn zij die lijden', afsluiten met 'zalig zijn de doden'. Na de première in Bremen in 1868, gedirigeerd door de componist zelf, groeide het *Requiem* snel uit tot een van Brahms' meest gewaardeerde werken. Het stuk vormt ook een keerpunt in de negentiende-eeuwse koormuziek, omdat het traditionele vormen combineert met een heel persoonlijke toon.

Frederike Berntsen

Biografie

Het **Radio Filharmonisch Orkest** is de ambassadeur bij uitstek voor nieuwe en onbekende muziek uit Nederland en daarbuiten. In de omroepseries NTR Zaterdag-Matinee en Het Zondagochtend Concert in Het Concertgebouw, alsook in het AVROTROS Vrijdagconcert in het Utrechtse TivoliVredenburg is het orkest prominent aanwezig. Chef-dirigent is Karina Canellakis. In 2017 ontving het orkest samen met het Groot Omroepkoor de Concertgebouw Prijs. Het **Groot Omroepkoor** is het enige koor in Nederland dat het grote koorsymfonische repertoire op professionele wijze uitvoert. Chef-dirigent sinds 2020 is de Engelsman Benjamin Goodson. Hij leidt de zangers in hedendaagse muziek, oudere werken uit de negentiende en twintigste eeuw en opera. De Estse dirigent **Risto Joost** is chef van het Württembergische Kammerorchester Heilbronn en artistiek directeur en chef-dirigent van het oudste theater van Estland: Vanemuine in Tartu. Joost werkt als gastdirigent met uiteenlopende orkesten en koren en dirigeert een breed repertoire van opera-, ballet- en concertmuziek. De in Rusland geboren sopraan **Sofia Fomina** zong operarollen bij onder andere de Wiener Staatsoper, de Opéra de Paris, de Bayerische Staatsoper, het Royal Opera House Covent Garden en het Glyndebourne Festival. Als solist trad zij op in onder meer Het Concertgebouw, Carnegie Hall, Wigmore Hall en bij de BBC Proms.

Raoul Steffani ontving in 2023 de Nederlandse Muziekprijs. Eerder won hij de Elisabeth Evertsprijs en de Grachtenfestival Prijs. Na zijn studie bij Margreet Honig vervolgde Steffani zijn opleiding in Wenen.

Summary

Bovendien was hij lid van de Dutch National Opera Academy. In de Grote Zaal was Steffani onder meer te horen tijdens het Mahler Festival in 2025.

Wie lieblich sind deine Wohnungen ('How lovely is thy dwelling place') is one of the most beautiful moments in one of the greatest choral works from the Romantic period. This chorus from Johannes Brahms' *Ein deutsches Requiem* is confident and serene, a moment of tranquillity in the larger arc of the piece.

The death of Brahms' mother in February of 1865 hit him deeply, and not long afterwards, he was working intensively on his *Requiem*. His contemporaries called her death an important emotional catalyst for the 31-year-old composer. But Brahms transcended his own grief by choosing universal themes like transience, consolation and hope, and his work is more of a broader meditation on mortality. What makes the *Requiem* so special is its balance of grandeur and intimacy. Brahms achieves this equilibrium by deliberately choosing not to set the dies irae ('Day of wrath') as a vision of the apocalypse.

Uniquely among the great requiems, instead of a day of vengeance, the Last Judgement is a transition to eternal rest. Accordingly, after the opening 'blessed are those who suffer', Brahms can close with 'blessed are the dead'. After its premiere in 1868 in Bremen, conducted by the composer himself, the *Requiem* quickly became one of Brahms' most cherished works.

Translation: Anne Hodgkinson

En verder...

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

CONCERTTIP

ma 17/08

20.00 uur
Grote Zaal

Spotlight op Wagner:

van Liebestod tot de Ring

Stap in de wereld van Wagner met het Royal Swedish Orchestra. Van de beroemde overture uit *Tannhäuser* tot het indrukwekkende slot van *Der Ring des Nibelungen*. Chef-dirigent Alan Gilbert leidt het oudste orkest van Zweden in de mooiste Wagner-hits. Wagner-ster Nina Stemme zingt Isoldes aangrijpende *Liebestod*.